

Introducere

Istoria Artei Universale. Perspective tematice religioase cuprinde referiri la monumentele și operele de artă de la începuturi și până în veacul al XVI-lea.

Lucrarea reliefează manifestările de mare importanță artistică care s-au concretizat în construcția de temple, caste, bazine, palate, făurirea de statui, monumente grandioase, ansambluri de pictură ori mozaicuri, artă decorativă, manuscrise și nu numai, reprezentative pentru arta din Preistorie, a Mesopotamiei, a Egiptului antic, cea a Greciei și a Romei, Bizanțului, Evului Mediu și Renașterii.

Nu a fost neglijat nici aportul altor perioade istorice cu realizările lor creativ-artistice ce au desemnat momente de legătură sau de cumpănă în devenirea și dezvoltarea marilor civilizații. În acest sens amintim de civilizația etruscă sau cea daco-romană.

Antichitatea, sub fațetele ei pline de eroism și mișcare este amplu exemplificată. Egiptul, prin măreția construcțiilor destinate eternității, temple și morminte, impresionează prin forța evocatoare a mitologiei și a vieții eterne ce au fost transpuse în piatră, granit, calcar sau marmură.

Pictura monumentală a îmbrăcat valențe spiritualizate, iar zeii și animalele, alături de vegetația transfigurată au creat un sistem de reprezentare unic în istoria umanității. Suple și ierarhizat redate, figurile antropomorfe și grandioase sunt colorate în game specifice credinței politeiste a egiptenilor.

Arta romană a înregistrat realizări din domeniul arhitecturii civile, în special, al sculpturii și al picturii. Portretul roman, ca de altfel și reliefurile cu substrat istoric, alegoric, mitologic îmbracă coordonate realiste, figurative.

Perioada de început a Bizanțului, cunoscută sub numele de Arta paleocreștină, definește mărturiile de credință reliefate în artele plastice, cu precădere în aria picturii din catacombe.

Bizanțul exprimat prin marile capodopere ale arhitecturii, susținute de marele Constantin și împăratul Justinian sunt și ele prezente alături de marile ansambluri de pictură monumentală, ori mozaic de la Ravenna, Daphni, Constantinopol, etc.

Începutul Evului Mediu cu arta carolingiană și implicit Romanic și Gotic aduc noi mărturii ale lăcașurilor de cult ce se înalță cu vioiciune spre înalt.

Arta reliefului și sculptura în ronde-bosse primesc valențe simbolice și mai apoi umane, inspirate de simțul unor redări cu înțelesuri creștino - divine. Sfinții înfățișați

primesc atitudini omenești, conversează, zâmbesc, fiind totodată într-un dialog ardent cu contemporanii lor muritori.

Renașterea sau reîntoarcerea spre tradiția clasicismului elen și roman, reșază în centrul preocupărilor și artei prin umanismul său figura umană - Omul. Artiștii și arhitecții se concentrează asupra unei concordii în care sensul utilitar și cel vizual să corespundă valorilor spirituale și cetățenești, civice și universale, înfăptuind opere nepieritoare caracterizate prin armonie, proporție, claritate și dorința spre perfecțiune și frumos.

Arta veche a Rusiei cu bisericile grandioase, cu pretențioasele mozaicuri și icoane a finalizat lucrarea.

Lucrarea propune, de asemenea un real dialog între text și imagine - dialog necesar și indispensabil atunci când este vorba despre arta vizuală.

Alături de curente artistice înfățișate anagnostului, se oferă și o diagnoză cu caracter informativ, legată de religiile politeiste și de cea monoteistă, creștină, cu trimiteri directă la iconografia fiecăreia în parte.

Stiluri și secole, morfologii plastice și moduri de abordare distincte au un leitmotiv cel al unui fir călăuzitor și existent ce leagă etapele istoriei. Ele sunt când mai pacifiste, când marcate de crize interioare sau exterioare, toate fiind ilustrate și tălmăcite într-o formă viabilă prin opere de artă grăitoare.

Scrisă cu entuziasmul anilor de studii în Grecia, a cercetărilor și a studiului în muzee, galerii de artă și biblioteci din Italia, Franța, dar și a experienței de la catedră și de la șevalet, cartea este un instrument de cercetare util studenților, masteranzilor, doctoranzilor, cercetătorilor, precum și publicului doritor de artă și frumos.

Sfinții Ioachim și Ana,
9 septembrie 2023, Aiud